

9 Μαρτίου, 1990

[ΜΑΛΛΑΧΤΟΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ,

Αιτήτρια,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ
ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 898/87).

Αίτηση Ακυρώσεως — Λόγοι ακυρώσεως — Έλλειψη αιτιολογίας — Περιπτώσεις συνδρομής της — Αντίθεσή της προς τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου — Ειδικά η περίπτωση αλλαγής τακτικής εκ μέρους της διοικήσεως σε σχέση με την υποχρέωση αιτιολόγησης.

5

Η αιτήτρια προσέβαλε την απόρριψη της αίτησης εγγραφής στο 3ο έτος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου ως απόφοιτου άλλης Παιδαγωγικής Ακαδημίας.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

10

1. Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο η επίδικη απόφαση ανταποκρίνεται προς τα στοιχεία του φακέλου.

15

Κρίνεται ότι δεν ανταποκρίνεται, για τον λόγο ότι, ενώ σύμφωνα με την επιστολή της 18 Μαρτίου, 1987 το αίτημα της αιτήτριας θα εξεταζόταν μετά την εξαγωγή των αποτελεσμάτων για εισαγωγή φοιτητών στην Π.Α.Κ. η επίδικη απόφαση είναι βασισμένη πάνω σε εντελώς διαφορετική αιτιολογία. Επομένως η επίδικη απόφαση τυγχάνει ανατιολόγητος, γιατί δεν ανταποκρίνεται στα στοιχεία του φακέλου και με τα οποία έρχεται σε αντίθεση. Κατά συνέπεια η αιτιολογία είναι παράνομη και το

20

συμπέρασμα αυτό είναι αρκετό να οδηγήσει στην ακύρωση της επίδικης απόφασης. (Ίδε *Λαρδής ν. Δημοκρατίας* (1967) 3 Α.Α.Δ. 64.)

- 5 2. Η επίδικη απόφαση είναι ανατιολόγητη και για έναν άλλο λόγο. Σύμφωνα με την ένορκη δήλωση του Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης στη διάρκεια των ετών 1970 -1988 έγιναν δεκτοί στο Γ' έτος σπουδών της Π.Α.Κ. 125 φοιτητές: 118 Κύπριοι και 7 Ελλαδίτες. Αυτή η κατάσταση πραγμάτων μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η τακτική των καθ' ών η αίτηση ήταν να επιτρέπουν την εγγραφή, ορισμένου αριθμού φοιτητών στο Γ' έτος. Με την επίδικη απόφαση φαίνεται ότι έχει γίνει αλλαγή πορείας ή τακτικής.

- 10
15 Στην κρινόμενη υπόθεση η διοίκηση έχει μεν μεταβάλει την τακτική της αλλά δεν αιτιολόγησε την αλλαγή της πορείας της. Επομένως η επίδικη απόφαση στερείται αιτιολογίας.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

- 20 Αναφερόμενες υποθέσεις:

Δημοκρατία και Άλλος ν. Φιλίππиду (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 292,

Lardis v. Republic (1967) 3 C.L.R. 64.

25

Προσφυγή.

- 30 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ών η αίτηση με την οποία απορρίφθηκε αίτηση της αιτήτριας για εγγραφή στο Γ' έτος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου.

N. Λοΐζου, για την Αιτήτρια.

- 35 *E. Λοϊζίδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ών η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

- 40 ΜΑΛΑΧΤΟΣ, Δ.: Η αιτήτρια είναι πολίτης της Δημοκρατίας και απόφοιτη της Ζαριφείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας Αλεξανδρουπόλεως. Με επιστολή της ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου, 1986 προς τον Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, ζήτησε όπως εγκριθεί η εγγραφή της στο τρίτο έτος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου. Με επιστολή του ημερομηνίας 18

Μαρτίου, 1987 ο Διευθυντής Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης πληροφόρησε την αιτήτρια ότι το αίτημά της "θα εξεταστεί στο τέλος προσεχούς Ιουνίου μετά την εξαγωγή των αποτελεσμάτων για εισαγωγή φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου." Με επιστολή του, ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου, 1987 ο Διευθυντής Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης πληροφόρησε την αιτήτρια ότι η αίτησή της για εγγραφή δεν έχει εγκριθεί και ότι "η επιλογή περιορισμένου αριθμού υποψηφίων για εισαγωγή στην ΠΑΚ γίνεται σύμφωνα με τα αποτελέσματα των εξετάσεων που οργανώνει το Υπουργείο Παιδείας Κύπρου τον Ιούνιο κάθε χρόνου."

Σαν αποτέλεσμα της πιο πάνω επιστολής της 24ης Σεπτεμβρίου, 1987 η Αιτήτρια καταχώρησε την παρούσα προσφυγή με την οποία ζητά:

"Δήλωση του Δικαστηρίου, ότι η απόφαση των Καθ'ων η Αίτηση η οποία κοινοποιήθηκε με επιστολή τους ημερομηνίας 24.9.87 προς την αιτήτρια και με την οποία την πληροφόρούσαν ότι η αίτηση της για εγγραφή εις το Γ' έτος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου δεν έχει εγκριθεί, και/ή η παράλειψη των Καθ'ων η αίτηση όπως δεχθούν την αιτήτρια εις το Γ' έτος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου, είναι άκυρη και/ή παράνομη και/ή αντίθετη με την καθιερωμένη τακτική και/ή εστερημένη οποιουδήποτε αποτελέσματος."

Σύμφωνα με τα πρακτικά Υπηρεσιακής Σύσκεψης ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου, 1987, στη σύσκεψη εκείνη αποφασίστηκαν τα πιο κάτω:

- (5.1.) α. Κάθε περίπτωση αιτητή για μετεγγραφή στην ΠΑΚ η εγγραφή στο Γ' έτος για συμπλήρωση σπουδών να εξετάζεται χωριστά.
- β. Απόφαση του Υπουργείου για ικανοποίηση του πιο πάνω αιτήματος να επικυρώνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.
- γ. Ειδικά για τις περιπτώσεις Ελλαδιτών, που αποκτούν την Κυπριακή υπηκοότητα, το Υπουργείο ανταποκρίνεται θετικά με ανάλογη σύσταση και προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα επίσης, με ένορκη δήλωση του Φάνου Φανόπουλου,

Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης στην διάρκεια των ετών 1970 - 1988 έγιναν δεκτοί στο τρίτο έτος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου 125 φοιτητές, 118 από τους οποίους ήταν Κύπριοι και 7 Ελλαδίτες.

5

Ένας από τους λόγους ακύρωσης ήταν ότι η επίδικη απόφαση "είναι ανατιολόγητος και/ή μη δεόντως αιτιολογημένη." Στην υπόθεση *Δημοκρατία ν. Σταύρου Φιλίππιδη και Άλλου*, (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 292 ο Δικαστής κ. Στυλιανίδης εκδίδοντας τη δική του απόφαση ανέφερε τα πιο κάτω στις σελίδες 301 και 302, σχετικά με την αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης.

10

15

20

25

30

"Η αιτιολογία της ελεγχόμενης πράξης διακριτικής εξουσίας πρέπει να είναι διατυπωμένη με σαφήνεια. Είναι σαφής εφόσον αναφέρονται συγκεκριμένα τα στοιχεία στα οποία η Διοίκηση στήριξε την ουσιαστική κρίση της, ειδικά για την κρινόμενη περίπτωση, σε τρόπο ώστε να είναι εφικτός ο δικαστικός έλεγχος. Η σαφήνεια αυτή δεν είναι συνάρτηση της λεπτομέρειας, αρκεί η αιτιολογία να είναι σαφής, έστω και περιληπτική εφόσον τα επί μέρους στοιχεία υπάρχουν αναλυτικά στο φακέλο. Αιτιολογία που διατυπώνεται κατά γενικό και αόριστο τρόπο, ώστε να μην προκύπτει με ποία στοιχεία μορφώθηκε η κρίση η πρόκριση της Διοίκησης, είναι αόριστη, γιατί ο Δικαστής δεν έχει στη διάθεση του συγκεκριμένα στοιχεία επιδεκτικά δικανικής εκτίμησης και άσκησης του δικαστικού ελέγχου. Η αοριστία όμως καλύπτεται από τα στοιχεία του φακέλου όταν τα στοιχεία αυτά συμπληρώνουν την αοριστία, στην περίπτωση που το σφάλμα περιορίζεται στη διατύπωση της αιτιολογίας. - (Οικονόμου "Ο Δικαστικός Έλεγχος της Διακριτικής Εξουσίας", 1966, σελ. 235.)

35

Η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης αποτελεί την έκθεση των πραγματικών και νομικών λόγων που οδήγησαν τη Διοίκηση στην απόφασή της, καθώς και παράθεση κριτηρίων με βάση τα οποία άσκησε η Διοίκηση τη διακριτική της ευχέρεια - (Δαγτόγλου - Διοικητικό Δίκαιο α, β' έκδοση, σελ. 219, Παναγοπούλου - Περί της Αιτιολογίας των Διοικητικών Πράξεων, 1976, σελ. 25, 106.).

40

Οι αποφάσεις των Διοικητικών Αρχών πρέπει να περιέχουν πλήρη επαρκή και σαφή αιτιολογία. Η αιτιολογία αυτή μπορεί να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου. Η πλήρης αιτιολογία περιέχει ή δείχνει τη νομική βάση της διοικητικής απόφασης. Η αιτιολογία συνδέεται άμεσα με τη νομική έκδοση και νομιμότητα της διοικητικής πράξης. Περαιτέρω

είναι αναγκαία για να μπορεί με ευχέρεια να γίνεται ο δικαστικός έλεγχος. *Pancyprian Federation of Labour (PEO) and 1. Board of Cinematograph Films Censors, 2. Minister of Interior of the Republic of Cyprus* (1965) 3 C.L.R. 27, *Antonis Nicolaidis v. The Municipality of Latsia through the Municipal Council of Latsia* (1987) 3 C.L.R 1496.)"

5

Επίσης σύμφωνα με τον Ε. Σπηλιωτόπουλο, στο Εγχειρίδιο του Διοικητικού Δικαίου, 1977, σελ.421, παραγ.459:

10

"Η αιτιολογία είναι νόμιμοςόταν έχει τα εξής χαρακτηριστικά α) Είναι ειδική (και όχι γενική και αόριστος), δηλαδή σχετική με την προσβαλλόμενη πράξη, υπο την έννοια ότι όλα τα στοιχεία της αναφέρονται εις την διά της πράξεως ρυθμιζόμενην συγκεκριμένην περίπτωσιν. β) Είναι πλήρης ή επαρκής (και όχι ανεπαρκής ή ελλιπής), σαφώς περιέχουσα όλα τα στοιχεία της κατά τρόπον ο οποίος δεν αφήνει κενά ή αμφιβολίας διά την ορθότητα της κρίσεως του διοικητικού οργάνου. Την ελλείπουσαν ή την ανεπαρκή αιτιολογίαν δεν δύνανται να καλύψουν ή να συμπληρώσουν ισχυρισμοί και εξηγήσεις της Διοικήσεως εκ των υστέρων ή στοιχεία μεταγενέστερα της πράξεως, εκτός εάν οι ισχυρισμοί ή τα στοιχεία αναφέρονται εις γεγονότα προγενέστερα της πράξεως ή προϋφιστάμενα αυτής. (γ) Ανταποκρίνεται εις τα στοιχεία του φακέλου και δεν είναι πεπλανημένη."

15

20

25

Και συνεχίζει στην παράγραφο 460:

"Εάν ουδεμία υπάρχει αιτιολογία, η πράξις είναι ακυρωτέα λόγω "ελλείψεως αιτιολογίας" ή ως "αναιτιολόγητος". Εάν η υπάρχουσα αιτιολογία έχει ελάττωμα συνιστάμενον εις την έλλειψιν ωρισμένου εκ των ανωτέρω χαρακτηριστικών αυτής, η πράξις είναι επίσης ακυρωτέα. Εις τας περιπτώσεις κατά τας οποίας η αιτιολογία δεν είναι ειδική, πλήρης ή επαρκής και σαφής η πράξις ακυρούται λόγω 'μη νόμιμου αιτιολογίας'."

30

35

Επίσης σύμφωνα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας: 2087/56, 490/53, 14/53, 578/53, 1707/56,

40

"η αιτιολογία πράξεως τινός δια να είναι νόμιμος δέον να τυγχάνη αρκούντως εξειδικευμένη και να ανταποκρίνηται εις τα στοιχεία του φακέλου, άλλως έχομεν παράνομον αιτιολογίαν είτε λόγω αοριστίας και γενικότητας είτε λόγω πλάνης"

(Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικράτειας 1929 - 1959 σελ.267).

Ποιά είναι τώρα τα σχετικά στοιχεία του φακέλου:

5

α) Ότι το αίτημα της αιτήτριας θα εξετάζετο μετά την εξαγωγή των αποτελεσμάτων για εισαγωγή φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου.

10

β) Ότι κάθε περίπτωση για μεταγραφή στην Π.Α.Κ. ή εγγραφή στο Γ' έτος για συμπλήρωση σπουδών να εξετάζεται χωριστά. (απόφαση ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου 1987).

15

γ) Ότι κατά τα έτη 1970 - 1988 έγιναν δεκτοί στο Γ' έτος σπουδών της Π.Α.Κ. 125 φοιτητές. (Ένορκη Δήλωση, Φ. Φανόπουλου, Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης, ημερομηνίας 15 Ιουλίου 1988).

20

Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο η επίδικη απόφαση ανταποκρίνεται προς τα πιο πάνω στοιχεία του φακέλου.

25

Απ' όλα τα πιο πάνω, κρίνω ότι δεν ανταποκρίνεται, για τον λόγο ότι, ενώ σύμφωνα με την επιστολή της 18 Μαρτίου 1987 το αίτημα της αιτήτριας θα εξετάζοταν μετά την εξαγωγή των αποτελεσμάτων για εισαγωγή φοιτητών στην Π.Α.Κ., η επίδικη απόφαση είναι βασισμένη πάνω σε εντελώς διαφορετική αιτιολογία. Επομένως η επίδικη απόφαση τυγχάνει αναιτιολόγητος, γιατί δεν ανταποκρίνεται στα στοιχεία του φακέλου και με τα οποία έρχεται σε αντίθεση κατά συνέπεια η αιτιολογία είναι παράνομη και το συμπέρασμα αυτό είναι αρκετό να οδηγήσει στην ακύρωση της επίδικης απόφασης. (Ίδε *Λαροδής ν. Δημοκρατίας* (1967) 3 Α.Α.Δ. 64.)

30

35

Η επίδικη απόφαση είναι αναιτιολόγητη και για ένα άλλο λόγο. Σύμφωνα με την ένορκη δήλωση του κ. Φανόπουλου στη διάρκεια των ετών 1970 - 1988 έγιναν δεκτοί στο Γ' έτος σπουδών της Π.Α.Κ. 125 φοιτητές: 118 Κύπριοι και 7 Ελλαδίτες. Αυτή η κατάσταση πραγμάτων μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η τακτική των καθ'ων η αίτηση ήταν να επιτρέπουν την εγγραφή, ορισμένου αριθμού φοιτητών στο Γ' έτος. Με την επίδικη απόφαση φαίνεται ότι έχει γίνει αλλαγή πορείας ή τακτικής.

40

Ο Καθηγητής Π.Δ. Δαγτόγλου, στο σύγγραμμά του Γενικό Διοικητικό Δίκαιο α', 1977, στη σελ.166 αναφέρει τα πιο κάτω:

"Εκ της φύσεώς τους αιτιολογητέες είναι όλες οι πράξεις των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τον εστήριξαν.

Το Συμβούλιον της Επικράτειας αναφέρει στην νομολογία του διάφορες κατηγορίες διοικητικών πράξεων που είναι αιτιολογητέες εκ φύσεως: 5

α).....

β).....

γ) Πράξεις αντίθετες προς προηγούμενες πράξεις του ίδιου οργάνου. Η διοίκηση μπορεί κατ' αρχήν να μεταβάλλει τις απόψεις και την τακτική της, αλλά οφείλει να αιτιολογήσει την αλλαγή της πορείας της." 10

Στην κρινόμενη υπόθεση η διοίκηση έχει μεν μεταβάλει την τακτική της αλλά δεν αιτιολόγησε την αλλαγή της πορείας της. Επομένως η επίδικη απόφαση στερείται αιτιολογίας. 15

Διά τα ως άνω η προσφυγή επιτυγχάνει και η επίδικη απόφαση ακυρούται. Λόγω της ως άνω αποφάσεως μου δεν θα υπεισέλθω στους άλλους λόγους ακυρώσεως. 20

Αναφορικά με τα έξοδα οι καθ' ων η αίτηση να πληρώσουν στην αιτήτρια £40.- έναντι των εξόδων της. 25

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.